

de Kinderombudsman.
wij laten van je horen

Samenvatting Kinderrechtenmonitor 2012 voor kinderen en jongeren

Het gaat goed met kinderen in Nederland. Uit onderzoeken blijkt dat Nederlandse kinderen in vergelijking met kinderen uit andere rijke landen de gelukkigste ter wereld zijn. Toch gaat het ook in ons land niet altijd even goed met de kinderrechten. Dat blijkt uit de eerste Kinderrechtenmonitor van de Kinderombudsman.

De Kinderombudsman heeft door wetenschappers laten onderzoeken hoe het in Nederland staat met de kinderrechten. De resultaten van die onderzoeken staan in een uitgebreid rapport: de Kinderrechtenmonitor 2012. De Kinderombudsman wil ieder jaar zo'n rapport maken, zodat hij en anderen die met kinderen te maken hebben, kunnen zien hoe het met de kinderrechten in Nederland gaat. Hij kan dan de regering of andere organisaties waarschuwen als het slecht gaat of juist complimenten geven als het beter of goed gaat. De Kinderrechtenmonitor heeft zes hoofdstukken die ieder over één bepaald onderwerp gaan. Hierin beschrijft de Kinderombudsman hoe het met dat onderwerp gaat met de kinderrechten. Hij gebruikt daarbij veel cijfers en statistieken. Aan het eind van ieder hoofdstuk geeft hij drie aandachtspunten waarover hij zich zorgen maakt.

Vijf grote zorgen over kwetsbare kinderen

De Kinderombudsman ziet vijf groepen kinderen in Nederland waar hij zich grote zorgen over maakt, omdat hun rechten worden geschonden. Dat zijn:

- kinderen die worden mishandeld;
- minderjarige vreemdelingen (asielzoekerskinderen);
- kinderen met een handicap en hun recht op hulp bij het volgen van onderwijs;
- kinderen die in armoede leven;
- kinderen die in aanraking komen met politie en justitie.

Hij wil dat de overheid extra op deze groepen let en ervoor zorgt dat hun rechten (beter) worden nageleefd.

In de komende jaren blijft de Kinderombudsman doorgaan met het bewaken van kinderrechten en het opkomen voor kinderen. Hij vindt dat de regering bij ieder plan en iedere wet moet beschrijven wat de gevolgen daarvan zijn voor kinderen. In België gebeurt dit al.

De Kinderrechtenmonitor gaat naar het kabinet, naar de Tweede Kamer en naar alle andere organisaties die iets met kinderen te maken hebben. Het is de bedoeling dat zij zich aantrekken wat de Kinderombudsman schrijft en dat ze aan de slag gaan met het verbeteren van de Kinderrechten in Nederland. In de volgende Kinderrechtenmonitor kan iedereen lezen of dat ook is gebeurd.

Hieronder kun je meer lezen over de zes onderwerpen die in de Kinderrechtenmonitor staan.

Onderwerp 1: Gezin, opvoeding en jeugdzorg

De meeste kinderen in Nederland wonen in een gezin en groeien daar veilig en gezond op. Er zijn ook kinderen die niet bij allebei hun ouders kunnen wonen omdat hun ouders zijn gescheiden. Ook kunnen er problemen thuis zijn waardoor ze in een pleeggezin of een andere opvang moeten wonen. Het kan gebeuren dat hierbij kinderrechten worden geschonden. Bijvoorbeeld dat kinderen niet hun mening kunnen geven over de omgangsregeling als hun ouders gaan scheiden of dat er geen rekening wordt gehouden met hun belangen. Ook gebeurt het dat kinderen erg lang op een wachtlijst voor jeugdzorg staan, terwijl ze eigenlijk snel geholpen moeten worden.

De Kinderombudsman heeft drie punten waaraan hij extra aandacht wil geven, omdat hij zich daar zorgen over maakt.

1. Er moet genoeg goede opvang zijn voor kinderen die uit huis worden geplaatst. Het is beter om ze in een pleeggezin te plaatsen, dan in een tehuis.
2. Kinderen die onder toezicht zijn gesteld, moeten kunnen meepraten als er over hun situatie beslist wordt. Ze hebben recht op iemand die ze daarbij helpt, bijvoorbeeld een advocaat.
3. De wachtlijsten voor jeugdzorg moeten korter worden of helemaal verdwijnen; de kinderen die moeten wachten, hebben recht op bescherming.

Onderwerp 2: Bescherming tegen misbruik en geweld

Kinderen hebben het recht om te worden beschermd tegen veel gevaren. Denk aan kindermishandeling, loverboys, kinderporno en ook aan de gevaren van internet, zoals digitaal pesten en misbruik van persoonlijke gegevens. De politie en andere instanties doen al veel aan de aanpak van deze gevaren en de zorg voor kinderen die dit overkomt. De Kinderombudsman blijft volgen hoe zij dit doen, zodat de regering en andere betrokken organisaties beter weten hoe dit gaat. Ze kunnen dan bepalen hoe kinderen beter beschermd kunnen worden tegen deze gevaren. Dat is nodig, want het blijkt dat in Nederland best veel kinderen slachtoffer zijn van misbruik en geweld. Vooral het aantal slachtoffers van kindermishandeling is heel hoog.

De Kinderombudsman noemt drie punten, die volgens hem moeten worden verbeterd.

1. Het voorkomen en opsporen van kindermishandeling kan veel beter. Daarvoor moeten speciale programma's worden gemaakt. Mensen die vanuit hun beroep met kindermishandeling te maken kunnen hebben, moeten cursussen en trainingen gaan volgen.
2. Kinderen en jongeren die slachtoffer zijn van kindermishandeling moeten een goede behandeling krijgen.
3. Kinderen of jongeren over wie een melding is gedaan bij een Advies- en Meldpunt Kindermishandeling, moeten goed beschermd worden.

Onderwerp 3: Politie en justitie

Jongeren in de pubertijd gaan soms experimenteren en zoeken de grenzen op van wat wel en niet mag. Enkelen gaan daarbij in de fout en komen in aanraking met de politie. Voor een deel van hen gebeurt dit maar één keer. Anderen gaan door, maar stoppen hiermee als ze volwassen worden. Weer een andere groep jongeren begint hiermee voor ze 12 jaar zijn en gaat door als ze volwassen zijn.

De Kinderombudsman heeft voor dit hoofdstuk gekeken naar de situatie van jongeren tussen de 12 en 17 jaar die te maken hebben met het strafrecht en opgesloten worden. Hij concludeert dat Nederland bij dit onderwerp wel beter met de kinderrechten om kan gaan. Het opsluiten van jongeren bijvoorbeeld mag alleen als uiterste maatregel worden toegepast en moet zo kort mogelijk duren. Dat is niet altijd het geval. Ook moeten kwetsbare jongeren die opgesloten zijn in instellingen van jeugdzorg of van justitie beter worden beschermd. De regering heeft plannen om strenger te gaan optreden tegen jonge criminelen. Volgens de Kinderombudsman is dat niet nodig, omdat de cijfers laten zien dat de jeugdcriminaliteit in Nederland niet toeneemt en het niet is bewezen dat strenger straffen helpt. De drie onderwerpen waar de Kinderombudsman extra aandacht voor vraagt zijn:

1. Het toepassen van het strafrecht voor volwassenen op jongeren, want dat is in strijd met de kinderrechten.
2. Jongeren niet opsluiten voordat hun proces is begonnen, zonder dat er goed naar alternatieven is gekeken.
3. Het weigeren van een Verklaring Omtrent Gedrag: dat is in strijd met de kinderrechten waarin staat dat bescherming van de privacy voorop staat en dat jongeren het recht hebben om in de samenleving te kunnen deelnemen, ook als ze eerder wat fout hebben gedaan.

$$\begin{array}{r} 16 \\ +17 \\ \hline ?18 \end{array}$$

Nederland handelt in strijd met het Kinderrechtenverdrag door 16- en 17 jarigen onder het volwassenstrafrecht te berechten.

Onderwerp 4: Armoede en gezondheid

Kinderen hebben het in Nederland over het algemeen erg goed: ze zijn welvarend en gezond. Toch zijn er kinderen met wie het niet zo goed gaat, bijvoorbeeld kinderen die in een arm gezin opgroeien of gehandicapte kinderen. Ook zijn er kinderen die niet zo gezond leven en daar last van hebben.

Kinderen die in een arm gezin wonen kunnen een hoop tekort komen. Er is vaak net niet genoeg geld om dingen die een kind nodig heeft te kopen, zoals eten en kleding. Ook is er geen geld om lid te worden van een sport- of hobbyclub en voor het schoolreisje.

Kwetsbare groepen, zoals kinderen van buitenlandse afkomst of kinderen in de gesloten jeugdzorg en het speciaal onderwijs, hebben vaker problemen met hun gezondheid. Ook kunnen ze minder gemakkelijk terecht in de gezondheidszorg. Dat is in strijd met de kinderrechten, omdat alle kinderen daar wel recht op hebben.

De Kinderombudsman noemt drie zaken waar grote risico's zijn voor het schenden van de kinderrechten en waar dus extra goed op moet worden gelet.

1. Er moet meer bekend worden over de manier waarop dingen voor gehandicapte kinderen zijn geregeld en over de manier waarop de regering rekening houdt met hun rechten en belangen.

2. De groep kinderen die in armoede leeft of daarin terecht dreigt te komen, moet goed in de gaten worden gehouden.
3. De positie van zwerfjongeren moet worden verbeterd en het moet juist worden voorkomen dat jongeren gaan zwerven.

1 op de 10 kinderen
groeit op in armoede.

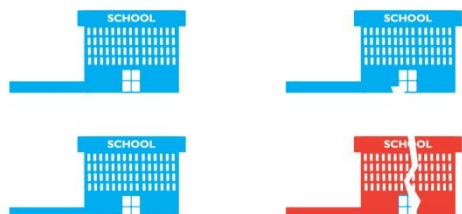
Onderwerp 5: Onderwijs

In het algemeen is het onderwijs in Nederland goed en kinderrechten worden er nauwelijks geschonden. Maar ook hier hebben kwetsbare groepen kinderen en jongeren extra aandacht nodig. In Nederland hebben we niet alleen de leerplicht, maar ook een leerrecht. Dat betekent dat als kinderen om wat voor reden dan ook thuiszitten, volwassenen er alles aan moeten doen om ze weer naar school te krijgen.

Andere kwetsbare groepen zijn leerlingen die in het gewone onderwijs niet de zorg krijgen die ze nodig hebben, kinderen die thuis zitten, kinderen die zonder diploma van school gaan, kinderen in jeugdinstellingen en kinderen die op slechte scholen zitten. Al deze leerlingen hebben recht op (goed) onderwijs en de overheid moet ervoor zorgen dat ze naar school kunnen gaan. Sommige leerlingen kunnen de dupe worden van bezuinigingsplannen.

De Kinderombudsman heeft drie punten opgesteld die meer aandacht moeten krijgen.

1. Kinderen die speciaal onderwijs of extra zorg nodig hebben, hebben recht op onderwijs. Soms hebben deze kinderen geen toegang tot deze extra of speciale zorg. Mogelijke bezuinigingen vormen een extra gevaar voor deze kinderen. Daar moet goed op worden gelet.
2. Ook kinderen in een gesloten tehuis of instellingen hebben recht op onderwijs. De kwaliteit van dat onderwijs is in gevaar.
3. Kinderen die thuis zitten, hebben recht op onderwijs. Er moet speciale aandacht worden besteed aan kinderen die geen hulp van hun school krijgen en aan kinderen die wachten op een plek in het speciaal onderwijs.

1 op 4 scholen voor het speciaal
(basis en voortgezet) onderwijs
scoret (zeer) zwak.

Onderwerp 6: Asielzoekerskinderen

Kinderen en jongeren die uit een ander land naar Nederland zijn gekomen zijn kwetsbaar. Dat geldt vooral voor kinderen die alleen naar Nederland zijn gekomen en voor kinderen en jongeren zonder papieren. Deze kinderen wachten op een vergunning om in Nederland te blijven. De Kinderombudsman concludeert dat er nog heel wat valt te verbeteren aan de kinderrechten voor deze kinderen. Zo zouden er snel beslissingen moeten worden genomen over honderden kinderen die al heel lang in Nederland wonen en daardoor zich helemaal Nederlands voelen.

De Kinderombudsman maakt zich zorgen over het grote aantal afgewezen aanvragen van kinderen die hun ouders achterna reizen. Vooral omdat de omstandigheden in het land waar ze vandaan komen vaak slecht zijn. Volgens het Kinderrechtenverdrag moet een aanvraag voor gezinshereniging snel worden behandeld en moet een kind bij zijn ouders mogen blijven.

De Kinderombudsman heeft drie punten die volgens hem veel aandacht nodig hebben, omdat hier de kinderrechten in gevaar zijn. Er is extra aandacht nodig voor:

1. Kinderen die al langer dan vijf jaar in Nederland zijn en die nog niet weten of ze hier kunnen blijven (hieronder vallen ook kinderen in asielopvang) en voor kinderen die te horen hebben gekregen dat ze niet mogen blijven, maar die nog niet zijn teruggestuurd naar het land van hun ouders.
2. Kinderen die een vergunning hebben aangevraagd om naar hun ouders te gaan die hier al wonen.
3. Kinderen die in gezinslocaties wonen en de opvang voor asielzoekersgezinnen.

4 op de 5 aanvragen van kinderen om zich te herenigen met hun ouder(s) in Nederland worden afgewezen.